16/05/2023

«Η μετάνοια είναι σαν την αστραπή»

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

«Βρέθηκα στον Ευαγγελισμό. Με απασχολούσε το θέμα της ψυχικής μου ανετοιμότητος. Σε μία επίσκεψη του πνευματικού μου (σημ.: του μακαριστού Γέροντος Επιφανίου Θεοδωροπούλου) του είπα: Προσεύχομαι στον Θεό να μου δώσει λίγα χρόνια ζωής, για να μετανοήσω. Κι εκείνος μου απήντησε: Δεν χρειάζονται χρόνια, η μετάνοια είναι σαν την αστραπή» (Κ. Γιαννιτσιώτη, Κοντά στον Γέροντα Πορφύριο).

Ο μακαριστός συγγραφέας σχετιζόταν ιδιαιτέρως με τον όσιο Πορφύριο τον καυσοκαλυβίτη – γι’ αυτόν έγραψε και το βιβλίο του -, αλλά και με τον μεγάλο και σοφό μακαριστό Γέροντα των Αθηνών, όπως έχει χαρακτηριστεί, Επιφάνιο Θεοδωρόπουλο. Κατ’ ακρίβεια, ο Γέρων Επιφάνιος παρέπεμψε το πνευματικοπαίδι του στον μεγάλο όσιο, προκειμένου να τον συμβουλεύεται για διάφορα κρίσιμα προβλήματα της ζωής του που και ο ίδιος ως πνευματικός ήθελε την επιβεβαίωση, λέγοντάς του μάλιστα ότι «για το συγκεκριμένο θέμα που μου αναφέρεις ισχύει αυτό που σου λέω, μέχρις ότου ο **Γέρων Πορφύριος** σου πει κάτι διαφορετικό.

Αυτό που θα σου πει θα είναι και το τελικό, οπότε θα διαγράψεις ό,τι ίσως άλλο σου έχω υποδείξει εγώ». Και πράγματι, υπακούοντας στον πνευματικό του ο συγγραφέας γνωρίστηκε με τον **άγιο Πορφύριο,** σε βαθμό τέτοιο που από τις σημειώσεις του μετά τις συναντήσεις τους, τις οποίες γνώριζε ο διορατικός μεγάλος όσιος, απήρτισε ογκώδες βιβλίο – μία σπουδαία κατάθεση μαρτυριών για τον μεγάλο άγιο – που εξέδωσε προ ετών το Ιερό Ησυχαστήριό του.

Στο παραπάνω απόσπασμα του βιβλίου το βάρος πέφτει στην απάντηση του σοφού **Γέροντος Επιφανίου**. Με προβλήματα υγείας ο συγγραφέας βρέθηκε στον Ευαγγελισμό καθ' υπόδειξη του οσίου Πορφυρίου. Ενόψει μιας πιθανής άσχημης εξέλιξής του ο συγγραφέας βιώνει την αγωνία ενός μελλοθάνατου – επέκειτο «εγκεφαλικό», το οποίο πέρασε τελικά ανώδυνα με τις ευχές του οσίου. Και ο προβληματισμός του γι' αυτό ήταν η «ψυχική του ανετοιμότητα». Καταλαβαίνει ότι δεν έχει ολοκληρώσει τη μετάνοιά του – και ποιος μπορεί να πει ότι την έχει ολοκληρώσει, όταν και μεγάλοι όσιοι προσεύχονταν μέχρι την τελευταία τους στιγμή να τους δώσει χρόνο μετανοίας ο Κύριος; – οπότε η προσευχή του ήταν να του δώσει «λίγα χρόνια ζωής ο Κύριος για να μετανοήσει». Η απάντηση του Γέροντος Επιφανίου μοιάζει απρόσμενη: η μετάνοια δεν θέλει πολλά ή έστω λίγα χρόνια για να υπάρξει˙ «είναι σαν την αστραπή»!

Δεν φαίνεται να μην αποδέχεται στην ουσία ο μεγάλος Επιφάνιος την προσευχή του πνευματικού του τέκνου – η μετάνοια πράγματι θέλει χρόνο για να βιωθεί. Η ίδια η Γραφή αποκαλύπτει ότι η δωρεά του χρόνου από τον Θεό στον άνθρωπο γίνεται ακριβώς για να μετανοήσει. «***Έδωκα χρόνον ίνα μετανοήση»*** (Αποκ. Ιωάν.). Ο απόστολος Πέτρος παρομοίως τονίζει στην Β΄ καθολική επιστολή του ότι ο Κύριος μακροθυμώντας απέναντί μας παρατείνει τον χρόνο της Δευτέρας Του παρουσίας με σκοπό όλοι οι άνθρωποι ει δυνατόν «χωρήσαι εις μετάνοιαν» – η κάθε ημέρα μας αποτελεί και μία «παράταση» χρόνου για μετάνοια ενόψει του και πάλι ερχομού Του. Το ίδιο σημειώνει και ο **απόστολος Παύλος** («το χρηστόν του Θεού εις μετάνοιαν άγει»), ενώ ο ίδιος ο Κύριος ξεκινά τη δημόσια δράση Του με αυτήν ακριβώς την προτροπή: ***«Μετανοείτε, γιατί έφτασε η Βασιλεία του Θεού»***. Χρόνος λοιπόν και μετάνοια συνδέονται αρρήκτως μεταξύ τους, σαφώς το γνωρίζει ο Γέρων πνευματικός, γι' αυτό και φαίνεται παράδοξη η παρατήρησή του στο πνευματικό του τέκνο.

Δεν είναι όμως καθόλου παράδοξα τελικώς τα πράγματα. Γιατί και το ένα ισχύει και το άλλο. Και η μετάνοια είναι γεγονός «σαν αστραπή», με την έννοια ότι ο Κύριος βλέποντας την όποια ρωγμή στην καρδιά του ανθρώπου, τον οποιονδήποτε στεναγμό του δηλαδή για τα κακώς κείμενα της ζωής του, προσφέρει την ακτίνα της ενέργειάς Του να εισέλθει σ' αυτήν και να την φωτίσει ώστε να κλάψει για την

όποια βρωμιά της πλένοντάς την και να στραφεί με πόθο προς Εκείνον – ό,τι συνέβη με τον άσωτο της παραβολής: «εις εαυτόν ελθών» και «αναστάς πορεύσομαι προς τον Πατέρα μου»˙ αλλά επίσης είναι γεγονός που απαιτεί χρόνο, με την έννοια όπως είπαμε ότι την κάθε στιγμή ο πιστός που μετανοεί την αξιοποιεί ακριβώς για να επιβεβαιώνει τη μετάνοιά του και να τη βαθαίνει και να την επεκτείνει. Έτσι κι αλλιώς η πορεία του ανθρώπου στη γη, αν είναι πιστός, είναι «εκ πίστεως εις πίστιν» που θα πει «εκ μετανοίας εις μετάνοιαν καθαράν» – η μετάνοια αποδεικνύει ότι υφίσταται πίστη στον **Χριστό**, ή αλλιώς: η πίστη στον Χριστό αποδεικνύεται με τη μετάνοια ως αλλαγή τρόπου ζωής του ανθρώπου. Γι' αυτό ακριβώς και δεν πρέπει ο άνθρωπος να «πετάει» και να «σκοτώνει» τον χρόνο του – είναι σαν να διαγράφει τη δωρεά του Θεού για τη σωτηρία του.

Ο **άγιος Γέρων Επιφάνιος** λοιπόν, ενώ προϋποθέτει τον χρόνο για τη μετάνοια, θέλει εκεί να στρέψει την προσοχή του ασθενούντος τέκνου του: στη «στιγμή», στο «τώρα»: αυτό να αξιοποιήσει, γιατί αυτό είναι η «ώρα» του Θεού. «Μην περιμένεις άλλον χρόνο» είναι σαν να του λέει. *«Ξεκίνα τώρα να μετανοείς».* Ο ληστής πάνω στον σταυρό μία τέτοια «στιγμή» αξιοποίησε και ήλθε εις εαυτόν και κέρδισε τον Παράδεισο˙ η Σαμαρείτις του Ευαγγελίου, η **αγία Φωτεινή,** το «τώρα» της σχέσεώς της με τον Χριστό «άδραξε», που της έδινε τη δυνατότητα να βρει την αληθινή πηγή της ζωής˙ ο απόστολος Παύλος την ώρα της εμφανίσεως του Χριστού που τον καλούσε να αλλάξει ζωή θεώρησε ως την πιο σημαντική και καθοριστική της πορείας του˙ η οσία Μαρία η Αιγυπτία την άρνηση του Θεού να εισέλθει στον Ναό Του είδε ως την αστραπή που τη φώτισε για να μετανοήσει και να φτάσει σε υπέρμετρα ύψη αγιότητας – ο κατάλογος δεν έχει τελειωμό. Λοιπόν, όντως: «δεν χρειάζονται χρόνια» για τη μετάνοια. Τα χρόνια είναι μόνο για τη φανέρωση του φωτός της.

Πηγή: pemptousia.gr / pgdorbas.blogspot.com/ Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Δορμπαράκης

Φωτογραφία: pexels